

Einar Aarak (Innlevert 30.04.2023)

Høringsvar Villreinstammen i Snøhetta

Snøhetta og Knutshø villreinområder har i klassifiseringen av tilstanden i de nasjonale villreinområdene blitt klassifisert som dårlig både når det gjelder slaktevekter på kalv og simlenes kalveproduksjon. Villreinområdene Snøhetta og Knutshø er i krise.

Statsforvalteren i Trøndelag organiserer et prosjekt gitt av Miljødepartementet med mål å utarbeide tiltaksplaner for i disse villreinområdene. Folk er oppfordret til å komme med innspill i prosessen. Mye er kommet fram allerede og dreier seg om tiltak som blant annet ferdselsbegrensninger sommer og vinter, teltrestriksjoner og fjerning av stier.

Alt dette er vel og bra, men det er langsiktige tiltak. Det blir verken flere kalver eller tyngre kalver ut av dette på kort sikt. Lave kalvevekter er det sikreste tegn på for dårlig beitetilgang. Man kan sikkert finne fram til fornuftige tiltak for å bedre villreinenes tilgang på beiter, men dette vil ta tid, mange år. I mellomtiden må det være fornuftig å sette inn strakstiltak, nemlig å redusere villreinstammen.

Menneskelige inngrep som hytter, kraftutbygging, ferdsel og annen forstyrrelse har begrenset beiteområdene for mye. Blokkerer man en trekkveien vil dette påvirke bruken av beitet i andre ender av trekkveien. Viktige arealer kan derfor tapes fordi villreinen ikke finner veien dit. Ingen kan bestemme hvor villreinen skal beite eller føde sine kalver. Dette må de selv finne ut av, til forskjell fra tamreindrift der en kan lede reinen til tilgjengelige beiter.

Synkende kalvevekter og kalveproduksjon er en klar indikasjon på en villreinbestand i ubalanse med hensyn til beitetilgang. I alt dyrehold må man tilpasse antall dyr til den maten man faktisk har tilgjengelig. Det ble sagt i nettmøtet at Snøhetta har et måltall på totalt 3000 villrein, men at "vi ikke er riktig der ennå...". Dette må være en feil inngang, et fast reintall kan ikke være noe mål så lenger beitegrunnet reduseres. Dyretallet må tilpasses de beiteene som er tilgjengelig, så enkelt og så vanskelig er det. Om vi på sikt greier å øke denne tilgjengeligheten (gjennom begrensende tiltak), så kan heller dyretallet økes igjen. Pålitelige tall er viktig i denne prosessen. Det må kreves og legges til rette for veging av alle felte dyr, spesielt kalv. Dette er viktig for en fornuftig forvaltning av villreinstammen.

Jeg registrer at Villreinnemnda har vedtatt sterkt reduserte fellingskvoter 2023 med mål å øke villreinstammen mot et allerede for høyt bestandsmål. Komplette uforståelig. For villreinstammens skyld og på kort sikt bør det settes inn avskyting som reduserer flokkstørrelsen i forhold til eksisterende ressurser. Dette trenger man ikke vente med. Det kan effektueres allerede kommende jakt sesong, hvis det er vilje til det.

Øvrige tiltak jeg anser som kan bedre situasjonen for villreinen:

- Periodevis ferdselsbegrensning. Jakt er forvaltning. For å begrense totaltrykket bør moskusguiding og turaktivitet stoppes den perioden villreinjakt pågår.
- For øvrig bør det kunne legges inn hensiktsmessige begrensninger på ferdsel gjennom året slik som er gjort andre steder: jfr. Venabygdsfjellet skilt: Stopp forbudt. Sårbart Villreinområde. jfr. Forbud mot å gå i land på definerte holmer og skjær langs kysten i hekkeperioden.
- Moskusguiding. Sette begrensninger på hvor ofte de får gå, hvor mange de får være i fjellet samtidig, hvor langt fra veien de får drive sin aktivitet. Definere guidefrie uker/helger.
- Flybegrensning: Stoppe overflyging av lavtflygende jettfly over utsatte fjellområder i kalvingsperioden.

- Teltbegrensing: Begrense fri telting i sårbare perioder/områder. I Suldal er det for eksempel ikke lov å telte lenger enn 150 meter fra eksisterende hytter i reinsjakta.
- Periodevis kjørebegrensing: Stoppe og/eller begrense bussferdsel på Snøheimveien i sårbare perioder.
- Skibegrensing: Forby skiaktivitet i utsatte områder/kalvingsområder fra 15.april.

Oppdal 30.april Einar Aarak